

POLITIKA BOJA PROTI PODVODOM¹

Úvod

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ako riadiaci orgán pre program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko (ďalej aj „MPRV SR“ alebo „riadiaci orgán“) sa zaväzuje zachovávať vysoké právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a vďaka spôsobu, akým vykonáva svoju činnosť chce byť vnímané ako **subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a korupcii**. Tento záväzok je spoločný pre všetkých zamestnancov. Cieľom tejto politiky je podporiť kultúru, ktorá odrádza od podvodnej činnosti a uľahčiť prevenciu a odhaľovanie podvodov, ako aj tvorbu postupov, ktoré pomôžu pri vyšetřovaní podvodov a súvisiacich trestných činov, a ktoré zabezpečia, že sa takéto prípady sa budú riešiť včas a zodpovedajúcim spôsobom.

V rámci programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko (ďalej len „program Interreg V-A SK-AT“) sa zaviedol postup na **oznamovanie podvodov vrátane situácií, pri ktorých dochádza ku konfliktu záujmov**.

Pojem **podvod** sa bežne používa na opísanie širokej škály prehreškov vrátane krádeží, korupcie, sprenevery, podplácania, falšovania, skresľovania skutočností, kolúzie, prania špinavých peňazí a zatajovania podstatných skutočností. Často sa s ním spája podvodné konanie s cieľom získať osobný prospech, prospech osoby blízkej alebo tretej strany, alebo zapríčiniť stratu pre inú stranu - **úmysel je kľúčovým prvkom, ktorý odlišuje podvody od nezrovnalostí**. Podvod nemá iba potenciálny finančný dôsledok, ale môže poškodiť aj povest organizácie zodpovednej za efektívne a účinné riadenie finančných prostriedkov. Tento aspekt je mimoriadne dôležitý pre organizácie verejnej správy zodpovedné za riadenie finančných prostriedkov EÚ.

Korupcia je zneužitie právomoci pre osobný prospech. Ku konfliktu záujmov dochádza vtedy, keď je nestranný a objektívny výkon úradných funkcií osoby ohrozený z dôvodov týkajúcich sa rodiny, citového života, politickej alebo národnej príslušnosti, ekonomického záujmu alebo akéhokoľvek iného spoločného záujmu napríklad so žiadateľom o prostriedky z fondov EÚ alebo s ich prijímateľom.

Zodpovednosti

- V rámci riadiaceho orgánu bola zodpovednosť za riadenie rizík podvodu delegovaná na odbor metodiky a koordinácie programov cezhraničnej spolupráce, ktorý nesie zodpovednosť za:
  - vykonávanie pravidelného vyhodnocovania rizík podvodov v spolupráci s členmi pracovnej skupinou pre riadenie rizík;
  - vytvorenie účinnej politiky boja proti podvodom a riešenia podvodov;
  - zabezpečenie informovanosti zamestnancov o podvodoch a vzdelávania;

---

¹ Vyhlásenie o politike boja proti podvodom, spolu s postupmi na primerané hodnotenie rizík podvodov a zavedenie účinných a primeraných opatrení na boj proti podvodom prostredníctvom akčného plánu (v prípade, že čisté riziko po zohľadnení opatrení je významné alebo kritické), predstavujú kľúčové súčasti programu alebo stratégie riadiaceho orgánu v boji proti podvodom.

- zabezpečenie, aby riadiaci orgán bezodkladne odovzdal vyšetrovanie prípadov podvodov príslušným vyšetrovacím orgánom.
- Na úrovni riadiaceho orgánu je zriadená Pracovná skupina pre riadenie rizík pre program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika a Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko (ďalej len „pracovná skupina“) za účelom identifikovania potenciálnych rizík vrátane rizík podvodu a minimalizovania ich pravdepodobnosti. Pracovná skupina je zodpovedná najmä za:
  - identifikáciu rizík, ich analýzu a hodnotenie,
  - definovanie existujúcich kontrolných mechanizmov,
  - navrhovanie opatrení a termínov na ich prijatie,
  - monitorovanie rizík a prijatých opatrení,
  - posúdenie rizík v prípade zásadných zmien riadiacich a kontrolných systémov programu Interreg V-A SK-AT.
- Manažéri riadiaceho orgánu sú zodpovední za každodenné riadenie rizík podvodov a akčných plánov (v prípade, ak čisté riziko po zohľadnení opatrení je významné alebo kritické), a to najmä za
  - zabezpečenie, aby v rámci ich pôsobnosti existoval zodpovedajúci systém vnútornej kontroly,
  - predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie,
  - zaistenie náležitej starostlivosti a vykonávanie preventívnych opatrení v prípade podozrenia z podvodu
  - prijímanie nápravných opatrení vrátane prípadných administratívnych sankcií, ak sú potrebné.
 Koordinátor auditov a certifikačných overovaní v spolupráci s ostatnými relevantnými manažermi prijíma adekvátne opatrenia hneď, ako dôjde k podozreniu zo vzniku rizika podvodu.
- Certifikačný orgán má systém, ktorý zaznamenáva a uchováva spoľahlivé informácie o každej operácii; certifikačný orgán prijíma náležité informácie od riadiaceho orgánu o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami.
- Orgán auditu je povinný konať pri posudzovaní rizika podvodu a primeranosti zavedeného kontrolného rámca v súlade so služobnými predpismi²

Nahlasovanie podvodov

Riadiaci orgán má zavedené postupy pre nahlasovanie podozrení z podvodov, korupcie a inej protispoločenskej činnosti interne, ako aj externe:

- nahlasovanie potenciálnych rizík, podozrenia z podvodu a nezákonného konania na e-mailovú adresu rizikapcs@land.gov.sk a korupcie na korupcia@land.gov.sk,
- nahlasovanie korupcie cez linku zriadenú Úradom vlády SR <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/kam-oznamit-korupciu/>, o spôsobe vybavenia podnetov rozhoduje Úrad vlády SR,
- nahlasovanie podozrení z trestných činov (najmä podozrení z podvodu v zmysle Dohovoru) alebo inej nezákonnej činnosti, s dopadom na finančné prostriedky EÚ a ŠR na e-mailovú adresu infoirq@minv.sk zriadenú Národnou protikorupčnou jednotkou

² Medzinárodné štandardy pre profesionálne vykonávanie vnútorného auditu, medzinárodné audítorské štandardy.

v spolupráci OCKÚ OLAF. Nahlasovanie podozrenia z korupcie na národnej úrovni v SR je možné vykonať e-mailom/telefonicky na adresu :

Národná protikorupčná jednotka
expozitúra Bratislava
Račianska 45
812 72 Bratislava
tel.: 09610 56371
fax: 09610 59151
e-mail: korupcia@minv.sk

- nahlasovanie podozrení z nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov EÚ. V rámci tejto činnosti CKÚ OLAF prijíma, eviduje a monitoruje všetky zistené a odhalené porušenia pravidiel pri čerpaní finančných prostriedkov z fondov EÚ, ako aj podozrenia z ich porušovania. Následne tieto nezrovnalosti analyzuje a nahlasuje OLAF-u (<http://www.olaf.vlada.gov.sk/>). Pre nahlasovanie podozrení z nezrovnalostí a podozrení z nezákonnej činnosti pri čerpaní prostriedkov EÚ zriadil Úrad vlády SR e-mailovú adresu: nezrovnalosti@vlada.gov.sk,
- nahlasovanie podozrení z podvodov a nezrovnalostí s dopadom na finančné prostriedky EÚ Európskemu úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF EK“) https://fns.olaf.europa.eu/main_sk.htm.

O podozreniach z podvodu alebo korupcie môže ktokoľvek informovať OLAF EK. Všeobecné pravidlo pri oznamovaní podozrenia z podvodu alebo korupcie je: „Čím včasnejšie a konkrétnejšie informácie sú, tým lepšie“. Zároveň by sa mali predložiť aj všetky dostupné dokumenty na podloženie informácií. OLAF EK možno kontaktovať vo všetkých úradných jazykoch prostredníctvom rôznych kanálov. Všeobecné kontaktné údaje (telefónne čísla, poštová adresa, webové formuláre) sú zverejnené na: https://ec.europa.eu/anti-fraud/contacts/general-contacts_sk

Všetky oznámenia sa budú riešiť prísne dôverne a v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V procese implementácie programu Interreg SK-AT je riadiaci orgán povinný bezodkladne oznámiť identifikované podozrenie z podvodu v súlade s požiadavkami SR a EÚ príslušnému orgánu zodpovednému za vyšetrovanie (Protimonopolný úrad SR, Odbor Centrálny kontaktný útvar pre OLAF, Úrad vládneho auditu, Finančná správa SR a pod.).

V prípade akéhokoľvek podozrenia, že bol v procese implementácie programu Interreg SK-AT spáchaný trestný čin (napr. subvenčný podvod, poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností, falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v súlade s Trestným zákonom) podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku, je riadiaci orgán povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť orgánom činným v trestnom konaní (napr. Generálna prokuratúra SR, Prezídium policajného zboru - Národná kriminálna agentúra).

Oznamovanie podozrení z podvodu príslušným orgánom vykonáva sekcia programov cezhraničnej spolupráce v spolupráci s odborom právnym MPRV SR.

Príslušný manažéri riadiaceho orgánu pre program Interreg SK-AT evidujú podozrenie z podvodu v systéme ITMS2014+ formou nezrovnalosti v súlade s postupmi upravenými vo vecne príslušných záväzných dokumentoch.

Riadiaci orgán podáva správy EK o výsledkoch účinných opatrení proti podvodom a akýchkoľvek prípadoch podozrenia z podvodov v rámci podkladov do ročného súhrnu konečných audítorských správ a výsledkov uskutočnených kontrol a vyhlásenia subjektu o vierohodnosti.

Opatrenia proti podvodom

Riadiaci orgán zaviedol primerané opatrenia proti podvodom na základe dôkladného hodnotenia rizík podvodov. Na zisťovanie rizikových operácií používa predovšetkým IT nástroje (napríklad ARACHNE) a zabezpečuje, že zamestnanci sú informovaní o rizikách podvodov a zúčastňujú sa školení v oblasti boja proti podvodom.

Riadiaci orgán dôkladne a promptne skúma všetky prípady podozrení z podvodu a prípady skutočných podvodov, aby v prípade potreby zlepšil vnútorný systém riadenia a kontroly. Hodnotenie rizík podvodu vykonáva pracovná skupina pre riadenie rizík zväčša na ročnej báze a nástroj pokrýva pravdepodobnosť a dopad špecifických a bežne známych rizík podvodu, ktoré sa dotýkajú troch kľúčových oblastí:

- Výber žiadateľov (zahŕňa proces konania o žiadostiach o nenávratný finančný príspevok).
- Vykonávanie a overovanie operácií (zahŕňa realizáciu a kontrolu projektov počas platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku).
- certifikácia a platby.

Záver

Podvody sa môžu prejavovať mnohými spôsobmi. Riadiaci orgán uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči podvodom a korupcii a má zavedený spoľahlivý systém kontroly, ktorý je navrhnutý tak, aby sa v najväčšej možnej miere predchádzalo podvodným konaniam, a aby sa zabezpečilo ich odhalenie a náprava dôsledkov v prípade, že k nim dôjde.